

SZINHÁZI UJSÁG

SZINHÁZI ÉS MŰVÉSZETI HETILAP.

SZERKESZTŐ: Dr. LUGOSI DÖMÖTÖR.

Főmunkatársak

Dr. Kornis Béla, Dr. Szekerke Lajos.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kárász-utca 10. sz. ♦ Telefonszám 196.

Megjelenik vasárnap reggel teljes heti szinlappal.

BARTÓK BÉLA

Kiadja Ifj. ÁRVAY SÁNDOR könyvkereskedése SZEGED, Kárász-utca 10. szám.

Egyes szám ára 10 fillér.

BARTÓK BÉLA

Sajátságos játéka a sorsnak, vagy a véletlennek, hogy a nagy művészi tehetségeket gyakran párosával adja. Gondoljunk csak Goethe-re és Schillerre, Arany Jánosra és Petőfire, Adyra és Babitsra. A kettős naprendszerekhez hasonló berendezés ez. Valami kölcsönhatás, valami hasonlóság, valami egymást kiegészítés észlelhető a két egyéniség természetében. Valami gravitáció, centripetális és centrifugális erőhatások, a művészi energiák interferenciája.

Igy vannak Bartók Béla és Kodály Zoltán is. Majdnem egykorúak, Koesslernél tanulnak tanultak, együtt gyűjtöttek székely és tót népdalokat. Valószínűleg együtt álmodoztak a magyar szimfonikus zenéről.

Bartók volt a merészebb, aktivebb géniusz (tökéletes művésze a zongorának), nekivágott az útnak. Az ő Kossuth szimfóniája dacos, erőszakos kísérlet, de új csapás, életrevaló, helyes, nemes kezdés. Egészen más irány, mint ahogy Liszt, Erkel, Mosonyi próbálkoztak. Bartók nem magyar „motivumokkal“ és nemzetiszínű ritmikával „dolgozik“, hanem a hangulatai, az érzései, a gondolkozásmódja magyar. Nem a külsőségek, hanem a kulturembernek önmaga előtt is titkolt állati és szent ösztöne, vonzalma a föld, a hely iránt, ahol született, ahol járni tanult, ahová az emlékei kötik.

Bartók következő munkájában, az első suitejé-ben már teljesen kiformálta a stílusát. Ez a szimfonikus stílus meggyőzően zenekarra szabott gondolkodás és előkelő, felsőbb kifejezésmód, egy nemzetközileg is érthető zenei formanyelv. Innen kezdve Bartók fejlődése gyors, biztos volt. Huszonnégy zongoradarabja, amelyet körülbelül egy esztendő előtt adott ki, gyermekdarabjai, második suiteje, hegedüversenye, vonósnégyese egy bámulatosan eredeti muzsikális elme, egy egy rendkívül érzékeny költő-kedély életjelensége.

Bartóknak — virtuóz lévén — kenyere a közlékenység. A füle, a meghallásai, a mód, ahogyan a magyar faji ízt elkeveri a muzsikájában, óvakodva minden közönségességtől, a zenéjének előkelő, fölényes és komoly stílusa: közös Kodályéval.

Ez a felsőbb jóízlés, ami sajnós, hiányzik annyi, annyi magyar komponista munkáiból. — Ez adja meg Bartók muzsikájának a nyugati karakterét. Finom érzékeny fülüknek, termékeny fantáziájukat, meleg poétalelküknek pedig azt köszönhetjük, hogy új igazságokat mondanak nekünk az Alföldről, a végtelen buzaföldekről, a kútágasokról, a székely fonókról, mindarról, amit láttak és éreztek, az életükről.

CSÁTH GÉZA

SZEKERKE LAJOS:

ERKEL FERENC RŐL

November 7-én lesz Erkel Ferenc születésének 100-ik évfordulója. Ez a nap ünnepe lesz a magyar zenész-világnak. Az egész ország viszhangzani fog Erkel nevének dicséretétől és a magasztalás elkésett virágaival fonják majd körül annak az embernek emlékét, akit bizony jó messzire elkerült a hírnév és a dicsőség aki egész munkás életét egy nagy-szerű célnak, a magyar zene szent ügyének áldozta fel.

A nagy emberek sorsa jutott neki is osztályrészül. Lelkének dús kincseiért, hitvány garasokkal fizettek neki és csak mi, késői utódok tudjuk munkásságának értékét megbecsülni, amikor a mai zenei életünk struktúráját vizsgálgatván, lépten-nyomon az ő alapozó munkájának hatalmas pilléreire bukkanunk.

Tulajdonképen nem a zenei pályára készült. Apja a gróf Wenkheim család uradalmi tisztje és Békés-Gyulának tekintélyes polgára volt, aki bármennyire is szerette a zenét, mégis irtózott a gondolattól, hogy a fia zenész legyen. Eléggé nyárspolgár volt ahhoz, hogy megijedjen ennek a lépésnek a következményeitől s amikor fiának eminens zenei talentumát látta, akkor már bizonyosan ott motoszkált fejében, hogy mit szólna ahhoz a grófi család, a vármegye urai, a városi urak, ha az ő fia mnzsikusnak c:apna fel, ami bizony abban az időben még nem túlságosan fónyes állás volt. Ő szolid és békés polgárt akart a fiából nevelni. Erkel, apja kívánságára elvégezte iskoláit Nagyváradon és Pozsonyban, de sorsát el nem kerülhette. Pozsonyban megismerkedett bizonyos *Turányi* nevű kitünő zenészszel, akitől alapos elméleti oktatásban részesült. Zongorán ekkor már művészileg játszott.

1883-ban gróf Csáky Kálmán ajánlatára Kolozsvárra került, amely város ebben az időben a magyar szellemi élet középpontja volt. Itt kezdett hangszereléssel és zeneszerzéssel foglalkozni, és mint a Zenekedvelők Egyesületének karnagya művészi hírnévre tett szert. Iunen 1835-ben Pestre kerül, ahol a *Schmidt* Sándor igazgatása alatt álló német színház karmestere lett, de már 1837-ben a *Nemzeti Színház* karmestere; sajnos igen csekély fizetéssel, ami mindenesetre oka volt annak, hogy Erkel 40 évi működése alatt aránylag kevés művet írt. Ez az állás mégis szerencse volt reá,

mert ennek révén a felfelé törő magyar szellemi élet középpontjába került, ahol tehetségét érvényesíthette. A fejlődésnek indult zenei élet irányításába mindjárt kezdetben befolyt; saját iervei szerint alakított zenekarával sikert biztosított az opera előadásoknak s időközben a zeneszerzéssel is többet foglalkozott.

Végre 1840. aug. 8-án színre hozták első operáját, a *Báthory Máriát*. Ezután ismét a színházi teendők kötötték le úgy, hogy hosszabb ideig nem komponálhatott. Második operáját: a *Hunyady Lászlót* 1884. jan. 27-én mutatták be. Az akkori divatos operák mintájára ő is történeti szöveget keresett és ezt *Egressy Béni* szövegében meg is találta. Ünnepe volt ez az előadás a magyar zenei kultúrának. Ábrányi Kornél valóságos entuziazmussal ír róla: „A nézőtér zsúfolásig megtelt a főrangú világ, az irodalom, a sajtó, zenevilág, társadalom s főleg a páratlanul lelkesedni tudó jurátus világ elitjével . . . Mikor az első felvonás végén először csendült fel a „Meghalt a cselszövő“ kezdetű, ma is felvillanyozó karének, oly elementáris tapsvihar tört ki, melynek párjára alig emlékszem.“

Erkel ezután, a gyönyörű virágzásnak indult zenei élet vezető férfiai közé emelkedik. Ott látjuk mindig első sorban, a küzdők között és mondhatjuk, hogy önzetenül, mert ennek az egész rengeteg munkájának anyagi hasznát sohase látta. Mindig csak a lelkesedés vezette.

A szomorú 1848-ik év, meddő maradt Erkelre. Ő maga írja: „Nyolc taktust sem lettem volna képes az akkori lázas korszakban teremteni, mely lelket teljesen kielégítette volna. Örökös izgalom és érzelmi crescendo gyötört s ami lelkebben megfogamzott, azt a holnap már kitörülte onnan s így utóljára sohasem az jött ki tollam alól, amit akartam.“

Káldor-féle fűzők és ernyők a legjobb

Kaphatók a villanyerőre
berendezet gyárban
Kárász-utca 8.

A szabadságharc leverése után halotti csönd borult az országra. A szellemi élet csaknem teljesen megszűnt; a Nemzeti Színház is tátongett az ürességtől. Erkel ugyan jól tudta, hogy a magyar operák diadalmas harmonáival új életre lehetne kelteni a közönséget, de minden fáradsága kárba veszett. A hazafias dalok éneklése szigorú büntetés terhe alatt meg volt tiltva. Csak az ötvenes évek elején kezd újra éledni a sajtó, az irodalom és a zene. Erkel vezetése alatt újra felvirágoznak az opera-előadások és a nemzeti színház legfőbb vonzó erejévé lesznek. A Hunyadi László is ismét műsorra kerül és amikor 1856-ban La Grange, a híres énekesnő Pesten vendégszerepelt, ő is fellépett a Hunyadi Lászlóban. Ekkor komponálta Erkel a világhírű La Grange ária betétet, amely minden virtuoz koloratúr énekesnőnek kedves és hatásos darabja.

Az 50-es évek közepe táján lassanként kivirágzik a szellemi élet minden ága. A zenei élet is új lendületet nyer. Erkel Ferenc vezetése alatt megalakul 1853-ban a „*filharmóniai társulat*“, amelynek élén Erkel két évtizedig állott s amely azóta legtekintélyesebb zenei intézményünké fejlődött.

Az ötvenes évek második felében a közélet egészen felfrissül. Az emberek szinte lázas buzgalommal fitogtatják a magyarságukat, magyar ruha, magyar beszéd a divat és mindenki feszült várakozással néz elébe Erkel új magyar operájának a *Bánk bán*nak.

Végre 1861. március 9-én az általános óhajlás beteljesedett; a várva-várt magyar dalmű, a Bánk bán színre került a Nemzeti Színházban, éppen abban az időben, amelyben az ország visszaszerzett magyar alkotmányosság örömnepét ülte. A következő évben pedig a *Sarolta* című vigoperát mutatták, amely azonban csak rövid ideig volt műsoron, mert a Bánk bán hatalmas sikere mellett háttérbe szorult.

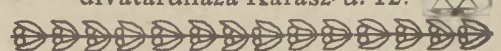
Erkel, élete végig lelkes harcosa maradt a haladásnak. Ő ismertette meg Wagner Richardnak, a mérész és akkor még éppen nem népszerű reformátornak operáit is, sőt legközelebbi operáját: a *Dózsa Györgyöt*, egyenesen wagneri principiumok szerint írja meg. A magyar zenei élet akkor már teljes virágjában pompázott. Az 1866—8 évek közötti idő a magyar zene legfényesebb korszaka és ennek az egész nagyszerű eredménynek létrehozásában Erkel Ferencnek jutott az oroszán rész. De a kortársak irigységétől nem mentette meg sem zsenialitása, sem pedig önzetlen munkássága. Folytonos támadásoknak és fájó törzsű-

rásoknak volt kitéve . . . Az 1875-ben megnyitott orsz. magyar zeneakadémia a nyugalmasabb igazgatói állással kínálja meg, amit el is foglal és karnagyi állásáról lemond. De az ellene indított hajsza miatt itt sem maradhat békén. Néhány évi derekas munka után lemond az igazgatóságról és csak tanári állását tartja meg. 1889-ben azután végkép nyugalmába vonul.

Erkel alkotó zsenije, késő öreg korában még két hatalmas operával lepte meg az országot; az egyik a *Névtelen hősök* (1880), a másik pedig a Wagner-stilusban írt: *István király* (1885). „Meg akarom mutatni a világnak, hogyha Wagner-stilusban kell operát írni, hát én is tudok még öreg létemre is olyat írni, mint bárki más“. De bizony az idő elrohant felette, új emberek jöttek, fiatalok és felfelé török; ő pedig szinte elfeledve halt meg csendes öregségben 1893. június 15-én.

Legkiválóbb két műve a Hunyadi László és a Bánk bán. Még ma is élvezettel hallgatjuk s éppen ez a kettő reprezentálja legtekintélyesebben az ő művészi egyéniségét. Munkáinak értékét nem csak mi, magyarok tartjuk nagyra, hanem Berlioz, aki minden sovíniszta érzéstől mondott róla véleményt, memoirjainak idevonatkozó helyén föltétlen elismeréssel, sőt elragadtatással ír Erkel zenéjéről.

Sokan azt mondják, hogy Erkel zenéje nem is magyar, hanem olasz. Ebben mindössze annyi igazság van, hogy ő is, mint valamennyi korabeli zeneszerző gyakran nyúl az akkori divatos, olasz operákban szokásos műformákhoz. De azért valójában mégis magyar zenét írt. Valami megmagyarázhatatlan magyar karaktere van, mert ez a muzsika a magyar néplélekben gyökerezik. És az olasz operából kölcsönzött formák mélyén, valahogy ott érezzük a magunk örömet, bánatát és lelkesedését. S végül: ez az amiért a magyar opera atyjának szoktuk nevezni Erkel s ez az amiért emlékét megőrizzük és nevét az emlékezés arany betűivel odairjuk a nemzet nagyjai közé.

FINOM IZLÉSES
FURI DIVAT CZIKKEK
 legjobb beszerzési forrása
SZATMÁRI GÉZA
 divatáruháza Kárász-u. 12.

IFJ. PERJÉSSY LÁSZLÓ:

HAJNALI NÓTÁK

*Nóták, melyek kacagva sírnak,
Nóták, melyek zokogva vígak
Hajnali mámortól bolondos strófák;
De szépek is vagytok, de igaz is vagytok
Hajnali nóták.*

*Egymásba halkuló akkordok,
Szereti bús, szereti boldog.
Valami csoda száll nótába, borba,
Mind összeköti a hajnali szíveket
Piros csokorba.*

*Szövege síncs, kottája síncsen,
Mégis ott cseng a lelkeinkben.
Alomba ringat tarka zümmögése,
Beteg, kifáradt lelkünk rimeket próbál
Az ütemére.*

*De jó is, akit elkísérnek
Nagy útján a hajnal s az ének.
Mikor a szíve, arca halovány
S dudolhat örökéjben hajnali nótát
Szent Mihály lován.*

KERESZTY ISTVÁN:

ERKEL FERENC OPERÁI

Sok dicső magyar név közt Erkelé a legdicsőbbek egyike. Nemzeti zenénk történetében a legragyogóbb. Világhír dolgában ugyan a magyar zene édeskeveset köszönhet Erkelnek: Az ő végzete — és a mienk — az volt, hogy a maga idejében nem érte az a szerencse, hogy a külföld megismerje első gyűjtő sikerü operáját, az itthon ma is őszintén szeretett és minden tiszteletünkre ma is méltó „Hunyadi László“-t.

Alig tudja valaki, hogy Bécsben előadták „Hunyadi...“-t; én a Wurzbach-féle 60 kötetes „Biographisches Lexikon“-ban akadtam rá, s ennek nyomán a napjára (1856. aug. 13.) és a

részletes tudósításra az akkor négy éve fennállott „Pester Lloyd“ tárcájában. A zene a közönségnek nagyon tetszett; de álmodni sem lehetett arról, hogy ott gyökeret verjen, hiszen csak az „An der Wien“ színházban magyarul adták elő, és bizony a híres jó aradi színigazgató, Szabó József, csak a két főszerepre vitt elsőrangú erőt (Doria-László-De-Caux Mimit, és Reszler tenoristát), a többiek sokkal tökéletlenebbek voltak, semhogy a mű szépségeit teljesen érvényre juthattak volna. A kritika, azaz hogy az akkor friss erőben és hírnévben tolláfordító Hansliek, magyar helyett olasz zenének állította Erkel művét — persze, nem volt meg a kellő nemzeti érzéke ahhoz, hogy minden magyar mozzanatot felfogjon, átérezzen és velünk örülni tudjon neki.

Egyébiránt a „Hunyadi . . .“ már 12 éves darab volt; a következő év augusztusában meg már — szintén nem az udvari opera („Kärnthner-Theater“), hanem a „Thalia-Theater“ színpadán megjelent a „Tannhäuser“, amely aztán megváltoztatta a bécsiek ízlését; nem is szólva arról, hogy esküszegő királyt aligha lehetett volna az udvari operában szerepeltetni; Bécs megkerülésével pedig nem lehetett a külföldet megostromolni. Erkelnek meg az ostromlás egyáltalán nem állt természetében! magába-vonuló ember volt, s ennek levét a mi művészetünk itta meg; hirnévtelen maradt.

Nagy kár volt ez Erkelre nézve is. Ő mindig haladt, fejlődött — s a nagyvilági siker csak még szárnyakat adott volna így is magasröptű szellemének. Mennyivel magasabban áll a „Bánk bán“ mint a „Hunyadi . . .“! mennyivel magyarabb, dallamosabb és dallamai mennyivel értékesebbek! A már egy évvel később megszületett „Szarolta“ azonban bágyadtabb; mint a hold a napnak visszfényében, úgy ragyog az újabb mű, halványabban, a „Bánk . . .“ stílusában. „Dózsa György“ (1867) korszerűbb, recitáló zene, kevesebb áriával, dallamai is inkább törekszenek drámaiságra. „Brankovics György“ (1874) ugyanilyen: változatosabbá a tárgy követelte, szerb és török zenestil váltakozása tette.

Ebben az évben tünt fel „A falu rozsza“. Az egész magyarságnak diadala volt ez a töröl metsett és minden ízében szeretni való darab. Természetes, hogy a „Báthori Mária“ (1840) óta mindig magyar eszményű Erkel a Brankovics-féle idegen világból egyszerűen hazatért — és éppen Tóth Edét akarta szövetségesül új operájához. Így született meg a 48—49-ben játszó „Névtelen hősök“ (1880). A meglehetősen nagy szerepet játszó vén zsigori epizod-alakját nem találta a kritika elég zenei humorral jellemeztnek; de az érzelmes és hősi jelenetek olyan új és szép magyar zenében fürdenek, hogy csak bámulni lehet újabb operaigazgatóink bátortalanságán, amely nem hozza színre ezt a teljes értékű és érdekes zenéjű operát. Erkel hatyúdala, az „István király“ (1885); nem csoda,

hogy bágyadt; 75 éves korában hány zeneköltő tud különbet írni?

Az évtizedek alatt a mesternek stílusa is változott, azaz fejlődött — csakúgy mint, akár Verdié. Minden változás nyereség volt; még a nem tartós sikerű művek is egy-egy új dicsőség forrásai. Persze: nem róla olvasni, hanem magukat a műveket (s mentől többször) hallani kellene! A „Névtelen hősök“ 1892-ben Kolozsvárott előadták; nem lehetne-e Szegeden is megkísérteni? Erkelnek *ilyen* ünneplése méltóbb, gyümölcsözőbb is, mint emlékszedek tartása vagy egy-egy cikkben nagy hangú szölamok összehordása.

Bizonyítsuk be, hogy megérdemeltük, hogy a magyarok Istene egy Erkel Ferencet teremtett számunkra!

A legjobb zongorákat, pianinókat és harmóniumokat a Csóbban mint

bárhol **ö.z. Kovács Istvánnénak** az Alföld legnagyobb zongora raktárában Szegeden, Feketesas-utca 9. sz. alatt (a városháza mögött) kaphatja megállapodás szerint részletfizetésre és jótállás mellett.

A választék oly nagy, hogy a fővárosi zongora raktárakban sincs külömb. □

Ugyanott használt zongorák becseréltetnek, vétetnek és eladatnak. Zongorák és pianinók □ bérbe is adatnak. □

∴ **KISTÁRCA** ∴

VEDRESS GYULA HAGYATÉKÁBÓL SZATYI ÉS KATYI

A „Muzsikusleány“ szamarára emlékezve leközöljük a Vedress Gyula hagyatékából előkerült következő szamárságot.

*

Mikor Jókainak új darabja volt előadásra kitűzve, mindig nagy volt az érdeklődés a közönség és még nagyobb a színészek körében a fővárosban, is a vidéken is.

A debreceni színházban Jókai Szép Mikhálijára készült a színtársulat. Erős igyekezettel folytak a próbák, nagy buzgalmat fejtett ki

minden szereplő, még az a szerencsés csacsi is, amelynek a darabban szerep jutott és amelyet egy talyigástól alkudtak ki úgy, hogy a próbákon 1 forint 50 krajcárt, előadásokon 3 forintot kapott a csacsi — gazdája, (akkor még a sűrűbb forintot és nem a ritkább koronákat élvezték). Onéglábúságának bőven kijutott a jóból, mert a színésznők, a színészek becézgették; a gazdája sem panaszkodhatott: gugyi, szivar, dohány és bagó bőven volt, szóval szép napok voltak azok mindkettőjükre, főképp a csacsira.

A nők cukorkákkal édesgették, a férfiak kenyérral, sóskiflivel dédelgették csacsikájukat, amelyről konstatálták, hogy kezdi elveszteni eredeti számár tulajdonságát és napról-napra okosabb lesz. Annyira kivetközött csacsiságából, hogy igen jó néven vette azt is, ha szép emlékü Szatyi úrunk (Szathmáry Arpád) egy-egy pár tormás virslivel és egy-egy korsó sörrel megkínálta; bevette ő azt is, sőt amikor egy napon Szatyi úrtól ennek elfoglaltsága miatt nem kapott semmit, másnap elfordult tőle, így adván kifejezést neheztelésének az elmaradt villás-reggeliért; nagy volt a harag, amelyet Szatyi úr úgy vágott ketté, hogy harmadnap felszólította őt társ-pohárra és nyomban meg is itta vele a bruderschaftot és a felszólított korántsem volt oly számár, hogy ő fizette volna a cekket. Szatyi tehát tegezte négylábú kollégáját: Katyit; ezért a gyöngédtelenségért a hölgnem — amely úgy titulálgatta: — Kedves, okos csacsikám maga így, meg maga úgy — szinte megharagudott a konfidens Szatyi úrra — a darab rendezőjére.

De hát mindennek, úgy a szegény „Katy csacsi“ aranjúezi szép napjainak is vége lett; a darab 10—

12 próba és néhány előadás után le-tűnt a műsorról és ezzel együtt Őcsacsisága is eltűnt a művészeti látóhatárról s visszatereltetett húzó-vonó prózai hivatásába.

Október vége felé a szép verő-fényes nap a színház elé csalta a szintársulati tagokat: ott sütkéreztek a próbára várva amikor erős kiabálás és nagy puffogás a kocsiutra terelte a figyelmüket, ahol egy szegény állatot kegyetlen gazdája kemény argumentummal biztatott arra, hogy a gabonával jól megterhelt talyigát

— amelynek egyik kereke a köve-zetről lebillent és belesülyedt a homokba — felvonszolja a kövezetre. Szánva nézték a jelenetet, amikor Szatyi úr ráismer négylábú barát-jára, aki nemrég oly szépen teljesi-tette az ő rendezői kívánalmait és szereplői kötelességét.

Rögtön odarohant a társulat ap-rajá-nagyja, nemi különbség nélkül és már-már ütlegeléssel, elzáratással, agyonütéssel kezdték fenyegetni a számár-tulajdonost, amikor ez sértett tudatában így mordult a fellázadot-takra.

— Hagyjanak nekünk békét, menjenek a dolguk-ra! Mit szánják ezt a dögöt, hiszen úgy se bírok már vele boldogulni, mi-óta színész lett!

FOGAK

Lukács Imre fogműterme

a berlini fogtechnikán okl. képesítve
Gsekonics-utca 1. Szécsényi-tér sarok. Prosnitz-ház.

Ha őszi a haja használja a **Hajregulátort** BARCSAY-féle

mely már néhány napi használat után visszaadja a hajnak eredeti színét.
Kapható 1 és 2 koronás üvegekben,

Barcsay Károly gyógyszerárában Szegeden, Széchenyi-tér 12. szám.

BAUER ALBERT:

ERKEL FERENC SZÜLETÉSÉNEK SZÁZADIK ÉVFORDULÓJA

Most, hogy 100-ik évfordulóját ünnepeljük a magyar opera megteremtőjének és halhatatlan mesterének, nem lesz talán érdektelen, hogy ennek a nagy alkotó geniének a színpadhoz való viszonyát és a Nemzeti Színház életére tett befolyást szemügyre vegyük, a mester 6 évtizedes gazdag színházi működése alatt, mely annyira össze van forrva az egyes Erkel operák megszületésével. Mindenekelőtt szemébe tűnik a vizsgálójának az a rendkívüli niveaubeli emelkedés, mely a Nemzeti Színház operájában Erkel Ferenc működésének megkezdésével indult meg és néhány évtizeden igen kiváló névre is emelkedett. Nem légből kapott állítás ez, hanem faktum, hiszen csak vissza kell menni a Honművész vagy más egykorú folyóiratok 1838—40 évi opera kritikáira, a félig-meddig kottát ismerő énekesekkel előadott Zampa, Sevillai borbély stb. előadásokra és szembe kell állítani a 40-es és 50-es évek Báthory Mária és Hunyady László, Varázsfuvola, Rossini operák, Meyerbeer és más külföldi szerzők stílusos, nagy sikert elérő előadásaira.

Ezekre, különösen a mester saját művei előadásaira tódult a közönség. A mester büszkélkedve mondta öreg korában, hogy a Hunyady László mily nagyszerű opera, mindig jó házat csinál és mindig „mehet”. Jellemző különben a jó viszonyokra az opera kiváló erős tekintetében, hogy mikor Meyerbeer, az akkor Európaszerte ünnepelt mester a 40-es évek közepén Bécsben volt, hogy ott az Etvile du Nord előadásán jelen legyen, a bécsi zenei körök úgy informálták őt, hogy Pesten is van ugyan opera, de oly társulattal, mely valóságos rípacsbanda. Ennek híre eljutott Hollósy Kornéliához, aki a két Doppler fivért erre felvitte magával Bécsbe és ott előadták hárman a nagy terzettet az Etvile du Nordból. Meyerbeer könnyekre fakadt és azt

mondta, ha ilyen terzettje volna a párisi nagy operában nem kellene a sok mindenféle kvalitás hiány pótlására egy oboistát is beledugni a terzetbe. Kisebbs-nagyobb akadályok után először 1840. aug. 8-án adták Erkel első operáját Báthory Máriát, a címszerepben Lángh Paulinával. Ez az opera nem maradt a Hunyady és Bánk bán módjára maig, sőt sokáig premierje után a repertoiron, bizonyos korszerű izlés szülötte volt, nem érvényesülhetett korából kiszakítva, ámbár különösen a címszerep kidolgozásában és a hangszerelésben óriási niveaubeli haladást mutat az addigi magyar szerzők opera kísérleteihez képest. De nem soká váratott magára a kis maestro, hogy hazájának az opera deszkáiról hirdesse a hazafiasságot egy maradandó operában. Egy oly iránynak és úgyszólván korszellemnek vált evvel a dalművel meghonosítójává, mely akkor egész Európa operaszerzőinek lelkében gyökerezett. Történelmi faktumot, politikai alapon állót vitt a libretto megzenésítésével a színpadra akkor már Auber, Rossini, Meyerbeer etc. És talán még nem volt soha Reményi Rákócycinuló reprizén kívül, oly elementáris tapsvihár, a lelkesedés oly magasfokú megnyilvánulása a Nemzeti Színház falai közt, mint a Hunyady László premierjén 1844. január 27-én. Nem lesz talán érdektelen, ha ideiktatjuk ennek a történelmi nevezetességű előadásnak személyeit:

V. László magyar király — Havi, Cillei Ulrik — Füredi Mihály, Hunyady László — Pecz, Hunyady Mátyás — Éder Lujza, Rozgonyi kir. hadnagy — Egressy Béni, Gara nádor — Udvarhelyi M., Mária, leánya — Molnár Leopoldina, Erzsébet — Schodelné, Egy hölgy Hubenay Jánosné.

Óriási fellendülés, már az akkori viszonyoknak megfelelőleg, volt a hatása ennek az operának a zenei élet terén. A nemzeti kaszinó magyar koncerteket is rendezett. Erkel lett ezentúl a centruma Pest zenei életének; sokat dolgozott a színpad számára is. Kísérő zenét szerzett Szigligeti „Zsidó“-jához, kimutatván alkotó képességét a népszínmű muzsika terén is. Szalmacséplés volna avval méltatni ezt a nagy zene-genet, hogy végig kísérve közel 7 év-

tizedes művészi és operai pályáján külön-külön kimutatva egyes operái, magyar földön szinte példátlan sikerének okait, azokból kifolyó érdemeit, hiszen köztudomásu, hogy milyen óriási hatása volt Erkel operáinak. Magyarrá tették a magyar operát, a színészek is pompásan megjeleníthető alakokat, az énekes pedig példátlanul hálás és bravouros szerepeket, fényesebbnél-fényesebb áriákat, a karmester a partitúrákban a hangszerelés számtalan szépségét és szellemes nuancait találhatja bennük, azokban az operákban, melyek minden írásnál maradandóbban hirdetik partitúráikban Erkel Ferenc nagy teremtő geniejét. 1884-ben került színre a Hunyady László premierre, 1860-ban a Bánk bán és most 1910-ben is oly üdék, maradandóak, hogy alapos az a hit, hogy még sok generáció fogja élvezni a Hunyady nagy kórusát és a Bánk bán bordalának, tiszaparti jelenetének szépségeit és lebilincselő, szívből jövő magyarosságát.

FELVONÁS KÖZBEN

A hatás sohase marad el. Tihanyi-val, a népszínház korán elhunyt művészeivel esett meg a következő dolog. A Vörös sapkát, Vidor Pál kitűnő népszínművét adták. Tihanyi

a féltékeny fiatal férjet játszotta. Ő végzi az első fölvonást igen hatásosan. Az öreg egyházi kérdésére: „Meggyújthatom-e a gyertyákat?” — azt kell kétségbeesve felelnie: „Gyujtsd meg öreg az egész világot!” Ezt olyan szépen, olyan elkeseredéssel szokta mondani, hogy háromszor-négyszer is kihívták érte. Egyik este azonban a kortinahuzó elbóbiskolt szegény s csak a sugó csengetésére rebtent föl. Azt hitte a boldoktalan, hogy már a másodikat csengették és nagy hirtelen leeresztette a függönyt, pedig még csak az egyházi kérdése hangzott el, anélkül, hogy Tihanyinak ideje lett volna a maga hatásos feleletét oda-

vágni. Tihanyi a festék alatt is halál-sápadt lett sikerének eme megcsónkítása miatt, de aztán nagy lélekjelenléttel odakiáltott a megrémült kortin a-kormányzónak: „Huzd föl azt a függönyt!” És a föllebenő függöny előtt nagy hangon vágta ki (persze az egyházi kérdésének megismétlése nélkül): „Gyujtsd meg öreg az egész világot!” Es a rendes taps ezuttal sem maradt el — fűszerezve egy kis egészséges kacagással.

„Jogi vizsgák letétele“

c. könyvet díjmentesen megküldi

D r. D O B Ó,

— Kolozsvár, Bolyai-u. 3. sz. —

A gyász oka. Nyárai Tóni talpig feketében áll a színház előtt. A fején szomorú cilinder, a nyakkendője is fekete, az arca

egészen dúlt. Békefi aki éppen a színházba igyekszik szinte ijedten kérdi tőle:

— Valami baj van, Tóni — sóhajt Nyárai komoran — elvesztettem a legjobb barátomat.

— Ne beszélj! Kiről van szó?

— Ugy sem ismered. Szegény fiú! a mult héten még itt volt a színházban a menyasszonyával, csupa jókedv volt, csupa egészség és ma...

Nyárai megtöri a szemét és sóhajtva teszi hozzá:

— Most jövök a templomból...

— A gyászmiséről? — kérdezi Békefi részvétellel.

— Nem, — mondja Tóni, — az esküvőjéről.

Legkellemesebb szórakozóhely

a

„Royal kávéház“

— Telefonszám 106. —

Ujjé de mennyivel!
A színház két fiatal
művésznője egy har-
madikról beszélget,
akire egy kicsit fél-
tékenyek. A szóban
forgó harmadik éppen
keresztülmegy a szin-
padon és gögösen el-
vonul előttük.

— Hiába, no, — sóhajt az egyik
művésznő — nem lehet tagadni, hogy
nagyon szép leány.

— Nekem is nagyon tetszik, —
mondja a másik.

Mire az egyik mélabusan meg-
jegyzí:

— Már most képzeld, mennyivel
jobban tetszenék nekünk, ha csunya
volna,

:: HIREK ::

Atléták mozi-estélye. November
7-én a Vass-mozi helyiségében a Szegedi
Atletikai Klub anyagi segélyezésére mozi
estély lesz. Az előadás összes jövedelmét
átengedte a mozgófénykép tulajdonos a
szegedi atlétáknak. Az előadáson sport
képeket mutatnak be. 5 órakor lesz az
első, az ifjúsági előadás, melyen a be-
lépti-díj 30 fillér. 7 és 9 órakor kez-
dődik a két esti előadás. Ezen előadá-
sokra, a belépti-díj 50 fill. és 70 fillér.

MAKÓ SZOBOR

Előfizetőinket és lapunk olvasóit
értesítjük, hogy a Színházi Ujság 12-ik
száma, a *Makó szám*, már d. u. 5 óra-
kor kapható lesz a kiadóhivatalban. Azok
az igen tisztelt előfizetőink akik póstán
szokták a lapot kézhez venni, *személye-
sen is átvehetik a lapot este 5 — 7 óra
között.*

:: ÜZENETEK. ::

Pufi. Fenomenális sorait le akarjuk adni.
Azonban álneves verset nem közölhetünk.
Árulja el kilétét.

VÉNIG GYULA

□ SZEGEDEN □

Uri-, női- és
orthopéd-cipész

□ Gizella-tér 3. sz. □
Balogh-ház.

Színházi látcsövek a legfinomabb üvegekkel,
szemüvegek, hőmérők, mindennemű hangsze-
rek a legjutányosabb árban kaphatók:

Braun János

hangszerkészítőnél és látsze-
résznél Kárász-utca 15. sz.

— Telefon 157. —

Fonyó Soma

világítási vállalata Szeged, új Wag-
ner palota. A városnak egyik kitű-
nően vezetett óriási raktárral rendel-
kező hiányt pótló speciális üzlete.
Villa mos- vagy légszuszvi-
lágitási teljes berendezéseket szak-
szerűen készíti. Olcsó árak!!

November 10-én
csütörtök este

a »Tisza Szálloda« nagytermében

BARTÓK BÉLA

— zongoraművész és a —

Bartók-

Waldbauer-

Kerpely-trió

hangversenye

HELYÁRAK: Páholy 20 kor., I. rendű ülőhely 6 kor.,
II. rendű 4 kor., III. rendű 3 kor., állóhely 2 kor.,
diákjegy 1 kor.

Jegyek előre válthatók:

IFJ. ÁRVAY SÁNDOR

könyv-, zenemű- és papirkereskedésében

S Z E G E D, Kárász-utca.

Szombaton, 1910. november 5-én este 8 órakor.

Erkel dalestély

a Tisza-szálló üvegtermében

Erkel Ferencz születése századik évének emlékére rendezi a *Szegedi Dalárda* az *Aszaf* szegedi férfikar közreműködésével.

MŰSOR:

1. Megnyitó beszéd: <i>Erkel F.</i> élete és működéséről, tartja <i>Szekerke Lajos dr.</i> 2. <i>Erkel F.</i>: Hymnus. Előadja az egyesített két dalárda. 3. <i>Elvinnélek</i>: Előadja a <i>Szegedi dalárda</i>. 4. <i>Beschnitt</i>: Ossian. Előadja a <i>Szegedi dalárda</i>. 5. <i>Hoppe R.</i>: A Reményhez.	6. <i>Huber K.</i>: Magyar kir. induló, Harmonium kísérettel. 7. <i>Zimay L.</i>: Suhog a szél. 8. <i>Gaal F.</i>: Balatoni noták. 9. <i>Hoppe R.</i>: Estét harangoznak, Hogy a papnál iratkoztunk, Derék kaszás az én uram, Martonosi réven nagy a vám. Előadja az egyesített két dalárda.

Beléptidij nincs.

Allandóan raktáron van a teljes

RECLAM UNIVERSAL BIBLIOTHEK

Ifj. ÁRVAY SÁNDOR

könyvkereskedésében

Legjobb teljes

jegyzék ingyen

kapható.

Rövid-, szövött-, norinbergi, diszmű-
és játéknagykereskedés

TILL E. UTÓDA

Bányász Arthur

SZEGED, Klauzál-tér 7. szám.

□ Kossuth szoborral szemben. □

Ajánlja dusan felszerelt raktárát
a n. é. közönség b. figyelmébe.

PARAL PÁL

FINOM HENTESÁRUK GYÁRA

KELEMEN-UTCA

127—128. TELEFON 127—128.

Elegáns uri öltönyök
Angol Raglanok
Földes Izsonál
Kárász-utca.

A „NEWYORK“ kávéház

esténként kellemes szórakozást nyújt

változó műsorú mozgófényképekkel.

— KÉZIMUNKAHÁZ —

Kézimunka árúk legolcsóbb bevásárlási helye Szeged, Kölcsey-utca 10.

— FISCHER IZSÓ. —

BARTÓK-
 WALDBAUER-
 KERPELY
 TRIÓ HANGVERSENYE

1910. november hó 10-én este fél 9 órakor □ □
 a „TISZA-SZÁLLÓ“ nagytermében.

MŰSOR:

1.) Brahms: Trió. Op. 8.

- I. tétel Allegro con moto.
- II. „ Scherzo. Allegro moto.
- III. „ Adagio non troppo.
- IV. „ Finale. Allegro molto agitato.

Előadják: Bartók, (zongora) Waldbauer, (hegedű) Ker-
 pely (gordonka).

2.) Chopin: a) Nocturno cis moll.

- b) Etude Es dur.
- c) Ballade g moll.

Előadja: Bartók Béla zongoraművész.

3.) Beethoven Trió D dur. op. 70.

- I. tétel. Allegro vivace.
- II. „ Largo.
- III. „ Presto.

Előadják: Bartók, (zongora) Waldbauer, (hegedű) Ker-
 pely, (gordonka).

4.) Bartók Béla saját szerzeményét adja elő zon-
 gorán.

Zeneművek nagy választékban kaphatók
 IFJ. ÁRVAY SÁNDOR könyv- és zenemű-kereske-
 désében Kárász-utca 10. (Telefon 196.)

HETI MŰSOR

XI/6. vasárnap d. u. Dudakisasszony

Bérletszünet.

„ este Beulemans kis-
asszony házassága.

Bérlet páratlan $\frac{2}{3}$.

XI/6. d. u. fél 4 órakor a Rókusi ifju-
sági egyesület a Makószobor
alapjára előadja Takarodót.

XI/7. hétfő Muzsikusleány.

Bérlet páros $\frac{2}{3}$.

XI/8. kedd Muzsikusleány.

Bérlet páratlan $\frac{1}{3}$.

XI/9. szerda Denevér.

Bója Ilonka m. v.

Bérlet páros $\frac{2}{3}$.

XI/10. csütörtök Obsitos.

Bérlet páratlan $\frac{2}{3}$.

— Bartók estély.

XI/11. péntek Kormánybiztos.

(Premier)

Bérlet páros $\frac{1}{3}$.

XI/12. szombat Bánk bán.

Makó ünnepély.

Bérletszünet.

25% felemelt helyárak. Páratlan $\frac{2}{3}$ -os bérlők
elővételi jogukat november 8-ikáig d. u. 5-ig
tartja fenn a nappali pénztár.

XI/13. vasárnap d. u. Varázskeringő.

Bérletszünet.

„ este Kormánybiztos.

Bérlet páratlan $\frac{2}{3}$.

Lacher József

saját készítményű

BÖRÖNDÖK és bőrdisz-
művek nagy raktára

Szeged, Iskola-utca 14. szám.,
Brauswetterrel szemben.

□ Óriási szenzációs □
műsor kerül bemutatásra szombat és
vasárnap

„VASS“

mozgóképi színházban november hó
5-én és 6-án.

Scherlok Holmes vagy a fekete kéz
szövetség, nagy dráma. A hét főbűn
folytatása. A hirtelen harag. A lomhaság.

A Parsevál

katonai léghajó Budapesten, eredeti.

1. Ármány és szerelem, nagy dráma. 2.
Jancsi pillangókra vadászik, humoros.

3. A hét főbűn: IV, A lomhaság, reme-
kül színezett biblia történet. 4. Kovács
ur álarca, humoros. 5. Jancsi szerelmes,
humoros. 6. A hét főbűn: V, a hirtelen
harag, remekül színezett bibliai törté-
net. 7. Hajasné mint minden, humo-
ros. 8. Görög költemények, remekül
színezve. A Parsevál léghajó Budape-
sten, eredeti fétvétel Műsoron kívüli
szám: Scherlok Holmes vagy a fekete
kéz szövetség.

Helyárak: I. hely 70, II. hely 50, III.
hely 30 fillér. Katonák, diákok és gyer-
mekek: I. hely 30, II. hely 20, III. hely
16 fillér.

Előadások kezdete 7 és 9 órakor. Va-
sár- és ünnepnap d. u. 2 órától folyta-
tólagosan este 11 óráig.

Szeplőt, májfoltot,
pattanást gyors-
an eltávolít
a GERLE-féle

VIOLA-CRÉM!

Kapható
a Kigyó

gyógyszertárban
Szeged, Klauzál-tér
és Kárász-utca sarkán.

Kiadótulajdonos: Ifj. Árvay Sándor.

Egyedélárusító:

Békei-féle hirdalpiroda Kigyó-utca.

KLEIN ADOLF

az alföld legnagyobb cserépkályha raktára

cementárú és műkögyáros

építési anyag kereskedés

S Z E G E D

Laudon-utca 21. Mérey-utca 6. sz.

Telefon 231.

— MAISON DES ROBES & CONFECTIONS —

Alapított 1890.

KÚP GYULA ÉS TÁRSA

Délmagyarország elősmert és legnagyobb
NŐI DIVATHÁZA SZEGED.

Menyasszonyi ruha-kelengye, alkalmi, visit
báli, utcai, utazó és sport-toilettek saját
 műtermeinkben készítettnek el.

ALLANDÓ ÓRIÁSI VÁLASZTÉK:

Kész kabátok, köpenyek, por- és gummiköpeny,
alkalmi és színházi felsőkben.

Kész szörme-árúk: Szörme-kabátok, városi- és
utazó bundák. Collierek és karmantyukban.

Kész bluzok, Aljak, Juponok, Toll-boák, és
eredeti Párisi fűzők.

Szabott árak.

Külön Gyász-osztály.

EGUJABB SZINHÁZI SÁLAK, KEZTYŰK,
RIDIKÜLÖK, CSIPKÉK ÉS RUHADISZEK
GYÖNYÖRŰ KIVITELBEN
SCHÖN JENÖNÉL KIGYÓ-UTCA 3.

Bérletszünet.

Bérletszünet.

Vasárnap, 1910. november 6. délután fél 4 órakor,

Duda kisasszony.

Operette 3 felvonásban. Írták: Fritz Grünbaum és Heinc Reichert. Fordította: Faragó Jenő. Zenéjét szerzé: Rudolf Nelson.

S Z E R E P L Ő K.

Mist. Braun	Pesti	Carry	Nagy I
John Jack	Nyáray	Lizzi	Szűcs I
Jegyző	Baróthy	Harry	Békefi L
Miss Marry (duda k. a.)	Felhő Rózsi	Kitty	Nagy A.
Belladonna	Virághátiné	1.)	Mihó
Patrick	Nagy D	2.)	Súmegei
Olimpia	Juhászné	3.) tisztek	Révész
Maud	Várnay	4.)	Virágháty
Maribel	Békefiné	Sir Francis	Oláh F

Első felvonás. Sir Francis boldogtalan házasság után elhatározza hogy aranyásó lesz. És elhatározását tett követi. Kivándorol az arany hegyek közé leányát a gyönyörű Duda kisasszonyt, és birtokát — kastélyát: Braunra hagyja, ki magáévá fogadja a Duda kisasszonyt és felnevelteti.

Duda k. a. Miss Marry szerelmes lesz unokaöccsére John Jackba, aki az angol hadseregben hadnagy.

Sir Francis végrendelete azonban úgy szól, hogy unokaöccse John Jack, akit személyesen nem ismer Humbert Kittyt köteles elvenni különben elesik a nagy vagyontól.

A darab hangjegye kapható ifj. Árvay Sándor könyvkeresk. Kárász-u. 10.

Második felvonás. Duda k. a. egy tengeri fürdőn mulat nevelő atyjával, és boldogan él vőlegényével John Jackkal, amikor váratlanul haza érkezik Sir Francis, és végrendeletének érvényt akar szerezni. De John Jack oly szeretetreméltó és annyira kedves, hogy az apai köszívet még is meglágyítja.

Árvay-féle bonbonok és cukorkák à la Paris a legfinomabbak.

Harmadik felvonás. Sir Harry, aki hiába ostromolta Kitty szívét sok baj és kínlás után, mivel Sir Francis megváltoztatja végrendeletét most már, oltárhoz vezeti szive hölgységét.

LEMLE

Ájánlja a legválasztékosabb izlésnek megfelelő őszi KALAP ujdonságait; ugy hazai, mint a külföld legjelesebb gyártmányaiban. □ Uridivatcikkekben □

Szeged, Klauzál-tér 6.

□ állandó különlegességek □

Elsőrendű
gyártmányu

kerékpárok és varrógépek

az Alföldön a legolcsóbb bevásárlási forrás, kedvező részletfizetések mellett is kaphatók

Szilvássy Jenőnél Szeged, Jókai-utca 6. szám. (dr. Regdon-ház).

Kerékpár- és varrógép-alkatrészek nagy választékban. Szakszerű javító-műhely. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Bérlet páratlan ²/₃.

Vasárnap 1910. november 6-án este fél 8 órakor.

Beulemans kisasszony házassága.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Fonson és Wicheler. Fordította: Heltai Jenő.

SZEREPLŐK:

Beulemans	— — —	Nagy D.	Mostincky	— — — —	Baróthy
Beulemansné	— — —	Barótiné	A titkár	— — — —	Révész
Suzanne	— — —	Várnai	Van Herseel	— — — —	Virágháti
Id. Delpierre	— — —	Csiki L.	A pénztáros	— — — —	Koháry
Delpierre Albert	— — —	Mihó	Isabelle	— — — —	Szücs I.
Id. Meulemester	— — —	Pesti	Pincérleány	— — — —	Csige
Meulemester Séraphin	— — —	Oláh			

Előadás után a Kossuth kávéházban mozgófénykép és zene.

Első felvonás. Delpierre Albert párisi ifju, Beulemans brüsszeli sörgyárában voluntörösködik. Uri modora bántja a kisvárosias gondolkozású Beulemansékat, kivéve a házikisasszonyt, Suzannét, aki hamarosan megkedvelte Albertet. Igen de Suzanne félig menyasszonya Meulemester Seraphinnak. Seraphin Albertnak elmondja, hogy egy Anna nevű leánnyal barátkozott. Gyermeük is van már, akit szintén Seraphinnak hívnak. Felkéri Albertet, hogy közölje Annával a szakítást. Albert ezt visszautasítja. Albert Suzannenak, megmondja hogy nem szeretné, ha Suzanne Seraphinhez menne nőül. Suzanne kéri Albertet, igyekezzék megnyerni a szülők kezét is.

Arvay Sándor és Fia cukrász buffetje itt a színházban az I. emeleten.

Második felvonás. Beulemans aszonyt bántja, hogy férje nem lett a szakegylet diszelnöke Suzanne és Albert simitják a vészfellegeket. Végre kitör a fiatalokból a vallomás, hogy szeretik egymát. Suzanne egy csacska cselédtől megtudja, hogy Seraphinnak gyermeke van és éppen akkor, amikor ez forma szerint megkérné, rábirja, hogy szálljon szembe apjával és siessen a kisfiához. Seraphinjéhez. Az öreg Meulemester csak ennyit tud meg egyelőre, hogy fiát kikosarazták is dühösen távozik.

A darab szövege kapható íj. Arvay Sándor könyvkeresk. Kárász-u. 10.

Harmadik felvonás. A diszelnök választás. Seraphin azt hazudta félelmében az atyjának, hogy tulajdonképpen ő nem akarja elvenni Suzannét, mert a multjában foltok vannak. Az öreg Meulemster, azzal akarja megbosszantani Beulemanst, hogy a szakegyletben a már majdnem biztos diszelnökséget elhalászsa előle. Albert azonban, aki közben jól megtanulta, hogy hogyan kell a vidéki emberek nyelvén beszélni, a döntő percben Beulemans táborába viszi a többséget. Albert erre megkapja Suzannét.

Pongyolák, bluzok

mindenféle anyagokból a legszebb és legolcsóbban kaphatók

Förster József, Kelemen-utca 7.

Lengyel
bútorgyárral
szemben.

Bérlet páros $\frac{2}{3}$, páratlan $\frac{1}{3}$.

Hétfőn és Kedden, 1910. november 7-én és 8-án este fél 8 órakor.

A muzsikuslány.

Operett 3 felvonásban. Szövegét írta: Buchbinder Bernát. Zenéjét szerzette: Jarno György. Fordította: Mérei Adolf.

S Z E R E P L Ő K:

Eszterházi herceg	Mezei A	Péter a herceg inasa . . .	Mihó
A hercegné, felesége . . .	Juhászné	Brigitta, özvegy	R Nagy A
A fiatal herceg	Lendvay M	Salamon, házalózsídó . . .	Pesti
Haydn József, szeneszerző	Nyáray	Francia kapitány	Balogh
Károly, unokaöccse	Békefi L	Pálffy báróné	Ácsné
Elana Montebelli, táncosnő	Békefiné	Dething grófné	Rássó
Rézi, tehenesleány	Felhő	Káplár	Révész I

Udvari-urak, gavallérok, katonák, testőrök, parasztok. Idő: a XVIII-ik század végén.

Előadás után a Kossuth kávéházban mozgófénykép és zene.

Első felvonás. Haydn szülőfalujában öccse a tanító, egy menekülő francia kémét rejtett el hajlékában. Ezt bosszúból feljelentette a korcsmárosné, mert a tanító nem akarta őt szeretni hanem Rézit, a tehenesleányt. Rézi magára vállalja az árulás bűnét, csakhogy a tanítót, a kit viszontszeret, megmenthesse. Azonban Haydn, aki időközben eljött falujába, hogy öccsét meglátogassa, a leányt nem engedi bántalmazni, hanem magához veszi. A tanító katonának megy. Közben a faluba jön Eszterházy herceg, egy olasz táncosnóval, akit mint feleségét mutatja be.

A darab szövege kapható ifj. Arvay Sándor könyvkeresek. Kárász-u. 10.

Második felvonás. A herceg kastélyában nagy készülődések vannak, mert a felséget várják. A herceg megérkezik a táncosnóval akire a hercegasszony nagyon féltékeny. A kis Rézitől megtudja, hogy a herceg a faluban csókolódzott is a táncosnóval, akit most már kiutasít a házából. A tehenesleánykát féltékenyen örzi házában Haydn a hercegi karmester, mert nagyon megszerette. Később megérkezik a tanító mint diadalmas hős, aki megverte a nagy Napoleont Haydn örömmel szoritja keblére öccsét kit még előbb kitagadott.

Arvay Sándor és Fia cukrász buffetja itt a színházban az I. emeleten.

Harmadik felvonás. Haydn megvallja Rézinek, hogy szereti, de az tudni se akar szerelméről, mert még mindig a tanító foglalja el szívét. Egy avult kottát ad át a karmesternek, ki abban saját kézvonásaira ismer. Amikor megtudja, hogy a leány a kottát édesanyjától kapta, gyermekére ismer benne, Most már örömmel adja leányát a tanítóhoz.

Arca szép és üde lesz, ha a világ legtökéletesebb
arcszépítő szerét a Barcsay-féle Kapható tégelye 1 kor-ért
ORGONA VIRÁG CRÉMET használja. **BARCSAY KÁROLY**
gyógyszertárban

□ —

SZEGEDEN, Széchenyi-tér 12. szám.

— □

Bérlet páros ²/₃.

Szerdán, 1910. november 9-én este fél 8 órakor.

A denevér.

Víg opera 3 felvonásban. Egy francia vígjáték után írták: Hafneu és Genée.
Zenéjét szerzette: Strauss János.

SZEREPLŐK:

Eisenstein gazdag kereskedő	Mezey A	Falke, ügyvéd	— — —	Sümegei
Rozalinda, felesége	— — Nagy A	Blind, jegyző	— — —	Virágháty L.
Frank, fogházigazgató	— Nyárai	Adél, Rosalinda szobalánya	Boja I m. v.	
Orlofszky herceg	— — Békefiné	Frosch, börtönőr	— —	Pesti
Alfréd, énekmeister	— — Békefi L.			

Történik Nizzában, a mult század végén.

I. felv. Eisenstein magánzót elítélték egy napi fogházra. Épen bucsuzik a feleségétől, mikor egy ügyvéd-barátja meghívja egy mulatságra Elhatározza, hogy elmegy oda és kimulatja magát. Eisenstein szobalánya is, egy beteg nagynéni látogatásának ürügye alatt, egy barátnőjével mulatni megy. Eisenstein távollétében, feleségének, Rosalienak udvarlója, Alfréd, felveszi Eisenstein hálóköntösét és mikor Frank fogházigazgató eljő, hogy Eisensteint magával vigye, őt véli a ház urának és magával viszi a fogházba.

A darab hangjegye kapható ifj. Arvay Sándor könyvkeresek, Kárász-u. 10.

II. felv. Eisenstein a bálon nagyban udvarol saját szobalányának, Adélnak, a kit fel nem ismer. Az ügyvéd, a ki Eisensteint a bálra elhozta, bosszút esküszik Eisenstein ellen, mert az ő tréfája folytán száradt rajta a „böregér“ név. Elhívja a bálba Eisensteinnét, a ki ámulva látja, mint udvarol férje a hölgyeknek. Frank fogházigazgató is jelen van a bálon és mikor hajnalodik, Eisenstein siet a fogházba büntetését letölteni.

Arvay-fele bonbonok és cukorkák à la Paris a legfinomabbak.

III. felv. Frank az éjjeli lumpolásból hazatér, mikor Eisenstein jelentkezik-előtte a büntetés végett. Ekkor sül ki, hogy már egy Eisenstein be van csukva kit Eisenstein lakásáról hoztak a börtönbe. Eisensteinné és Adél is eljönnek, hogy Eisensteint kiszabadítsák. Itt ismerik fel egymást kölcsönösen: férj és feleség, urnő és szobaleány.

GÁL TESTVÉREK UTÓDAI

SPORT- DISZMŰ- JÁTÉK- KÖTÖTT- ÉS SZÖVÖTTÁRÚ
 — — KÜLÖNLEGESSÉGEK RAKTÁRA — —
 Telefon 834. SZEGED, KLAUZÁL-TÉR. Telefon 834.

!! Szenzációs könyvujdonság !!

Dr. Domokos L.: A magyar imperializmus.

Ara 3 kor. Kapható ifj. Arvay Sándor könyvk. Szeged, Kárász-u. 10.

Bérlet páratlan ^{3/8}.

Csütörtökön, 1910. november 10-én este fél 8 óraker.

Az obsifos.

Operett 3 felvonásban. Irta Bakonyi Károly. Zenéjét szerzette Kálmán Imre.

SZEREPLŐK:

Nemzetes asszony — —	Baróthyné	Tihamér a fia — — —	Mihó
Málcsi, a leánya — —	Lendvay M	Piroska a leánya — —	Felhő Rózsi
Anuris obsitos vitéz — —	Mezei	Bálint, ispán — — —	Virágháty
Buzogány Márton — —	Nagy D	Öreg paraszt — — —	Baróthy
Jóska, a fia — — —	Lugossy	Becirber — — —	Pesti
Százsorszép	Nyárai	Kati szakácsné — — —	Szücs Irén

A darab hangjegye kapható ifj. Arvay Sándor könyvkeresk. Kárász-u 10.

Falubeliek, katonák, obsitosok, aratók.

Első felvonás. Évek óta várja haza Gyuri fiát a nemzetes asszony, a szabadsághős özvegye. Györgyről, akit olasz földre vittek az osztrákok, semmi hír, de azért a nemzetes asszony reménykedik, hogy mégis csak haza fog érhetni a fia, akinek évekkel előbb érkezett leveleit mindennap elolvassa. Málcsika, a Gyuri huga, közben nagy leány lett, férjhez kellene már adni; kérője is akadt, Buzogány Márton fiának, Jóskának személyében. De a nemzetes asszony meg akarja várni a fiát. Ekkor Százsorszép árendás örömhirt hoz: hazajöttek az obsitos katonák. Bevonulnak az obsitosok, de hiába nézi őket a nemzetes asszony, nincs köztük a fia. Végül érkezik egy szép szál legény; beállit az udvarra. A nemzetes asszony, és leánya nem tudják, hogy az obsitos Dömötör András, aki nagyon szomorú hirt hoz; arra sem gondolnak hirtelenében, hogy sokszor irt Gyurka egy pajtása, aki nagyon hasonlít reá. A nemzetes asszony fiának véli az obsitost, Málcsika a bátyjának hiszi, elébe szaladnak és a katonának nincs bátorsága az igazság megvallására, a matróna kiábrándítására.

Arvay-féle bonbonok és cukorkák à la Paris a legfinomabbak.

Második felvonás. A háznál minden a hazatért fiu körül forog. András pedig még mindig nem mer szólni Reszket a gondolatától, hogy távoznia kell, ott kell hagynia Milcsikát. A leány is csodásan vonzódik „bátyjához“, és amikor kitálálja a valót, nem tud igazán haragudni. A nemzetes asszony még mitsem sejt. Megegyezett Buzogánynyal, hogy Jóska kérje meg Milcsikát „Gyurkától“, ő meg közben diszbe öltözik és az eljegyzés örömeire eljára a hires menüettet. Amikor azonban a leánykérők megérkeznek Andris kijelenti, hogy nem adja oda Málcsikát, mert maga szereti. Azzal el is árulja kilétét. Buzogány és Jóska megtámadják, hogy becsempészte magát a házba, visszaélt az özvegyasszony hiszékenységgel. Andris erre felkiált, hogy hát mondják meg az asszonynak, hogy fia meghalt. Márton már-már meg is akarja tenni de ekkor megjelenik a nemzetes asszony fehér dizben, mosolyogva lép Mártonhoz, hogy járják a menüettet. És senki sem meri kiábrándítani.

A darab hangjegye kapható ifj. Arvay Sándor könyvkeresk. Kárász-u. 10.

Harmadik felvonás. A becirker, aki régi haragosa a nemzetes asszonynak, megjelenik, hogy megvizsgálja az obsitosok irásait. Andrisról kisül, hogy kicsoda. Hiába akarta eltagadni az irásait, hiába akarta inkább tűnni, hogy dezentorként elzárják, csak hogy a nemzetes asszony meg ne tudja a rettenetes titkot, de Málcsika nem tűri az önfeláldozó ámitást. A nemzetes asszony megtudja, hogy a fia hősi halált halt megnyugszik a gondvislés rendelkezésén és megtalálja fiát Andris személyében.

Bérlet páros $\frac{1}{3}$.

Pénteken, 1910. november 11-én este fél 8 órakor.

Ujdonság. **A kormánybiztos.** Először.

Bohózat 3 felvonásban. Irta: Guthi Soma. A második felvonás énekszámait Zerkovitz Béla szerzette.

SZEREPLŐK:

Gróf Tállyay Miklós	—	Mihó L	Czakó Bódog	—	—	Balogh
Lenke, a felesége	—	Fodor Ella	„ László	—	—	Kállai
Gábor	—	—	„ Menyhért	—	—	Szabó L
Klára, a felesége	—	Kende	Schwarz	—	—	Baróthy
Tuzár Mihály	—	Nyarai	Dr. Becskereky	—	—	Pécskay
Gáspár	—	Sümegi Ö	Gergely	—	—	Révész
Viznemissza, képviselő	—	Lugosy	Csendőrhadnagy	—	—	Ács
Báró Kelemen	—	Nagy D	Zsuzsi	—	—	Várnay J
Jardekné	—	Békefiné	János	—	—	Virágháty
Czakó Barna	—	Oláh F	Hordár	—	—	Koháry
„ Samu	—	Csiky	1-ső)	—	—	Kiss
„ Ákos	—	Biró	2-ik) csendőr	—	—	Horváth

I. felv. Klára ura távollétében, lakásán fogadja gróf Tállyayt. Klára ura, váratlanul hazatér és a szerelmeseket megriasztja. Tuzár betör a svábhegyi nyaralóba. Megtudja, hogy Tállyayt Bakmege székhelyére várják kormánybiztosként. Elszedi a gróf ruháit, írásait és maga megy le a megyébe. Tállyayt Tuzár ruháiban betörőnek nézik és letartóztatják.

II. felv. Bakmege székhelyén Tuzár mester szigoruan kezeli a dolgot mindenféle panamát leplez le. Klára, akinek férje panamába keveredett, megjelenik, hogy kijárja Gábor megmentését, de meglepetve látja, hogy a kormánybiztos: idegen ember. El is akarja ezt árulni, de Tuzár ráijeszt azzal, hogy a svábhegyi villában lefolyt randevú részleteit elmondja. Ezalatt híre megy, hogy a kormánybiztos szélhámós. Budapestről távirat érkezik, hogy tartóztassák le. Le is tartóztatják — Tállyayt, aki ismét Tuzár helyett kénytelen szenvedni.

III. felv. Gáborék, hogy báróságra tegyenek szert, egy vén bárót fizettek meg, hogy az őket adoptálja. Az öreg, báró azonban azzal lepi meg fogadott gyermekeit, hogy feleségül veszi a szobalányt. Gróf Tállyayné intézi el a kellemetlen dolgokat. Tuzár mester pedig genialis trük segítségével kiszabadul minden bajból.

**Gramofonok
Hanglemezek**

**Imperátor Tűzszerszám és Zseblámpák
részletfizetésre is**

Magyarországon legolcsóbban kaphatók:

TÓTH JÓZSEF gyári nagyraktára
Szeged, Könyök-u. 3.

Kérjen ingyen képes árjegyzéket!

Ami jó az olcsó!

Harisnya Áruház
férfi-, női-
és gyermek-harisnyák
finom rövidáruk

WIGNER ÉS LUSTIG

Kelemen-utca 7.

A Szegedi szintársulat 1910. évi november hó 12-én délelőtt 12 órakor leplezi le a magyar színészet kiváló bajnokának: MAKÓ LAJOS színigazgató és színművész emléksobrát a városi színház előcsarnokában. A délelőtt 12 órakor tartandó leleplezési ünnepély sorrendje: 1. HYMNUS. Előadja a szintársulat 2. ÜNNEPI BESZÉD. Tartja Dr. Janovics Jenő, a Kolozsvári Nemzeti Színház igazgatója. 3. SZÓZAT. Előadja a szintársulat.

ÜNNEPI ELŐADÁS este fél 8 órakor.

KOMJÁTHY JÁNOS, SZEDREI MIHÁLY, PALÁGYI LAJOS, NÁDASSY JÓZSEF
szinigazgató urak szíves közreműködésével.
MAKÓ LAJOS EMLÉKE. Költemény. Irta Sz. Szigethy Vilmos. Elmondja Lugosi Béla.

Bánk bán.

Szomorújáték 5 felvonásban. Irta: Katona József.

S Z E R E P L Ő K:

II. Endre, Magyarország királya	Szendrei M	Bendeleiben Izidora, thü-ringiai leány	Kende P
Gertrud, királyné	Tóvölgyi M	Egy udvarnik	Virágháti
Ottó, Berthold meraniai hercegnek fia, Gertrud testvéröcscse	Lugossy	Tiborc, paraszt	Almássy
Bánk bán, Magyarország nagyura	Komjáthy	Egy ritler	Révész
Melinda, felesége	Fodor E	1-ső)	Felhő R
Soma, fiacskájuk	Szabó Vili	2-ik)	Nagy A
Mikhál bán)	Nagy D	3-ik)	udvari asszony
Simon bán)	Baróthy	4-ik)	Lendvay M
Egy zászlós ur	Mezei	1-ső)	Békefiné
Petur bán, bihari főispán	Csiky L	2-ik)	Nyáray
Biberach, lézengő ritler	Palágyi L	3-ik)	Mezei A
Miska bán, a királyfiak nevelője	Oláh F	4-ik)	békétlen
Sólom mester, fia	Nádassy J	5-ik)	Békéfi L
		6-ik)	Sümegei
		1-ső)	Pesti
		2-ik)	Mihó
		3-ik)	apród
		4-ik)	Csige R.
			Rásó Ida
			Utassy E.
			Nagy Irén

Zászlós urak, venégek, udvarnikok. Udvari asszonyok, ritlerok, jobbányak, katonák, békétlenek. Történel: 1231-ben.

Divatáruház a „Kék Csillaghoz“ Szegeden

Szécsenyi-tér és Kárász-utca sarkán.

Különlegességek- selyem és divatáruházban.

Kohn Béla, Szegeden Férfiszabó, Első Szegedi Müstoppoló — Oroszlán-utca 17. szám alatt. —

Mindennamü STOPPOLÁSOK szövet- és selyemben a legnagyobb szakértelemmel készítettnek. — Ugyszintén MÉRTÉK SZERINTI MEGRENDELÉSEK gyorsan, pontosan és a legjutányosabban eszközöltetnek. □ □ □ □

II. Endre uralkodása alatt a magyar urak zúgolódnak és elégedetlenek, mert Gertrud királynő, ki merániai, gyűlöli a magyarokat, az idegeneket csődíti az országra. A király távol a hazától harcol, itthon lappang az elégedetlenség. A békétlenkedők szeretnék megnyerni Bánk-bánt is, Magyarország nagyurát, a király távollétében helyettesét, de a bán hű királypárti. Ottó herceg, Gertrud öcsöce, azonban szerelmével ostromolja Melindát, Bánk-bán hitvesét és céljában segíti őt maga a királynő.

Arvay-féle bonbonok és cukorkák à la Paris a legfinomabbak.

A békétlenek visszahívják Bánk-bánt, a ki nem akar hajlani az összeesküvők szavára, mindaddig míg nem értetik meg vele, hogy a felesége erénye is veszélyben forog, még pedig Gertrud részéről. Bánk-bán megrendül s bár nem csatlakozik az összeesküvőkhöz, elhatározza, hogy maga szolgálat igazságot magának.

A darab szövege kapható ifj. Arvay Sándor könyvkeresk. Kárász-u. 10.

Gertrud és Biberach, a lézengő ritter, kezére játszák Ottónak Melindát, mire Bánk eltaszítja magától hitvesét, ő maga pedig siet Gertrud királynőhöz. Egy szenvedélyes jelenetben szemrehányásokat tesz Gertrudnak, bántalmazza őt és hazáját, mire a királynő tört ránt, hogy lesurja Bánk-bánt. Bánk-bán erre kicsavarja kezéből a tört és lesurja őt.

Arvay Sándor és Fia cukrász buffetje itt a színházban az I. emeleten.

Az utolsó felvonásban Endre király hazaérkezik és nejét a ravatalon találja. Az összeesküvők nagy részét elfogták, nagy részét kivégezték. Bánk-bánnak a király a ravatal előtt szemére veti tettét és párviadalra hívja fel. Bánk-bán azondan nem akar vivni királyával. Ekkor hozzák Melinda holttestét, a ki, miután Bánk-bán eltaszította őt magától, megőrült, aztán meghalt. Bánk-bán lelkeben megtörve borul Melinda holttestére és felkiált: „Nincs a teremtésben vesztes csak én, nincs árva, csak az én gyermekem!”

Nem kell bosszankodni
a rosszul sikerült fűzők miatt,
mert raktáron tartunk fűzőket
a legdivatosabb formákban
Kor. 1.20.-tól, 20 Kor.-ig.

Női divat ujdonságok
Harisnya különlegességek stb.

Pollák Testvérek
uri- és női divat üzletében

Telefon 855. Szegeden, Telefon 855.
Széchenyi-tér 17. és Csekonits-utca 6.
SZENTESÉN, Kossuth-utca.

Szolid szabott árak!

SZINHÁZI
B U F F E T
az I. emeleten.

HELYVÁRAK:

Földszinti és elsőemeleti páholy	10 K - f	Másodem. erkélyszék a többi sorokban	1 K 20 f
Másodemeleti páholy	7 K - f	Harmadem. erkélyszék az első sorban	- K 50 f
Páholyzék a diszpáholyban	3 K - f	Harmadem. erkélyszék a többi sorokban	- K 40 f
Zsölyeszék	2 K 40 f	Karzati zártzsek	- K 30 f
Elsőrendű körszék az első hat sorban	2 K - f	Földszinti vagy II emeleti állóhely	- K 80 f
Másodrendű körszék a többi sorokban	1 K 60 f	Harmademeleti állóhely	- K 30 f
Elsőrendű földszinti zártzsek az első sorban	1 K 40 f	Tanuló- és katonajegy a földszinti és	
Másodr. földsz. zártzsek a többi sorokban	1 K 20 f	másodemeleti állóhelyen	- K 60 f
Másodemeleti erkélyszék az első sorban	1 K 40 f	Karzati állóhely	- K 20 f
	Jegypótdíjak 2-10 fillér.		

Ruhatárban minden egyes darabért 10 fillér fizetendő. Látcső 40 fillér használati díj mellett a jegyszedőknél kapható

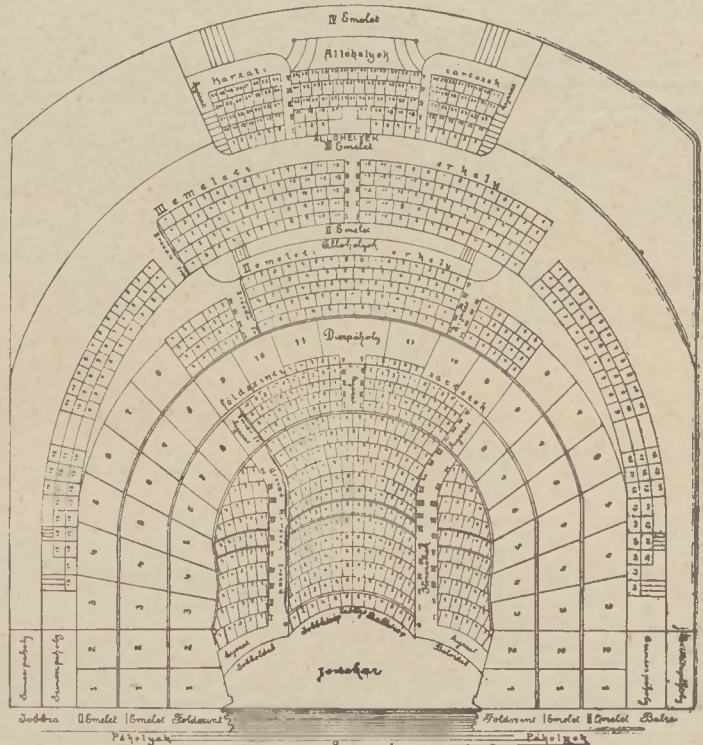

A színházi buffetben ÁRVAY SÁNDOR ÉS FIA cukrászata szolgálja ki a legfinomabb süteményeket, hűsítőket, likőröket, dessert borokat és saját gyártmányú, finom, országgszerte híres bonbonjait.

Szeged városi színház

nézőterének tervrajza.

Jegyet a földszinti nézőterék és I. emeleti páholyok által vannak a földszinti nézőterék állóhelyei között csak a színház igazgatójánál.